

Burmistrz Trzebiatowa

.....
(nazwa kontrolowanego podmiotu)

PROTOKÓŁ KONTROLI

Działając zgodnie z art. 18 a ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2018 r. poz. 994, poz. 1000, poz. 1349, poz. 1432 i poz. 2500), oraz § 78 Statutu Gminy Trzebiatów /Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego z 2008 r. Nr 91, poz. 1953, zmiany tekstu Statutu ogłoszone zostały w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z 2011 r., Nr 154, poz. 3212 z 2018 r., poz. 4863 oraz uchwałą nr IV/15/19 Rady Miejskiej w Trzebiatowie z dnia 31 stycznia 2019 r. w sprawie zatwierdzenia planów pracy Komisji Stałych Rady Miejskiej w Trzebiatowie na 2019 r., Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej przedstawia wyniki kontroli przeprowadzonej w dniach: 9 lipca 2019 r. i 17 lipca 2019 r.

Kontrolę przeprowadziła Komisja Rewizyjna w składzie:

1. Tomasz Sobczak – przewodniczący komisji,
2. Anna Procanin – członek komisji,
3. Piotr Dąbrowski – członek komisji,
4. Małgorzata Wysoczańska – członek komisji,
5. Mirosław Makarewicz – zastępca przewodniczącego komisji.

Osoby obecne przy kontroli:

1. Józef Domański – Burmistrz Trzebiatowa
2. Grzegorz Olejniczak – Zastępca Burmistrza Trzebiatowa
3. Ewa Kulesza-Szreniewicz – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie
4. Agnieszka Latour – Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie
5. Elżbieta Zawarska – referat Planowania i Ochrony Środowiska Urząd Miejski w Trzebiatowie
6. Marek Rabiega – referat Rozwoju i Promocji Urząd Miejski w Trzebiatowie

I. Zakres kontroli

Kontrola stanu zabytków w Trzebiatowie, ze szczególnym uwzględnieniem wpisania Trzebiatowa do Rejestru „Pomnik Historii”

II. Przebieg oraz wyniki czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w Biurze Rady Miejskiej w oparciu o przedłożone na piśmie dokumenty w postaci: Informacji Burmistrza Trzebiatowa z 9 lipca 2019 r. dotyczącej zagadnień Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej RM w Trzebiatowie na posiedzenie Komisji w dniu 9 lipca 2019 r. W trakcie posiedzenia komisji stanowisko przedstawił Burmistrz Trzebiatowa Józef Domański, oraz zaproszeni goście, w tym przedstawicielki z Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Szczecinie.

Informacja Burmistrza z dnia 9 lipca 2019 r. stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Z przedłożonych dokumentów i uzyskanych od zaproszonych gości informacji wynika, że prowadzone są przez ZBK Trzebiatów Sp. z o. o. prace remontowe i naprawcze przy obiektach wpisanych do rejestru zabytków, zgodnie z wytycznymi Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Prezentowano szczegółowe zestawienie zawierające strukturę właścicielską dotyczącą nieruchomości położonych w obrębie Starego Miasta oraz zestawienie prac wykonanych w ostatnich latach.

W materiałach omówiono ponadto zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane dotyczące zabytków oraz kwoty przyznanych dotacji na obiekty sakralne.

Omówiono również stan prawny i zakres planowanych prac dotyczących poszczególnych obiektów, w tym problematycznych.

Jeśli chodzi o podjęte działania mające na celu pozyskanie przez Miasto tytułu Pomnik Historii, wskazano iż wysłano dwa pisma: 7 lipca 2014 r., 4 marca 2015 r., wykonano również rozmowy telefoniczne. Ponadto wiosną 2018 r. odbyła się wizja lokalna przedstawicieli Narodowego Instytutu Dziedzictwa z Warszawy. Burmistrz prosił ponadto posła Jacha o interwencję w przedmiotowej sprawie.

III. Wnioski kontrolne (propozycje co do sposobu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli)

Komisja Rewizyjna ocenia jako niewystarczające działania Burmistrza Trzebiatowa dotyczące dbałości o stan zabytków w Trzebiatowie, ponadto nalega na zwiększenie działań zmierzających do uzyskania przez Trzebiatów tytułu Pomnik Historii.

W ocenie komisji niestety, dbałości o zabytki nie nadaje się właściwej rangi. Miasto posiadające więcej zabytków niż Koszalin i Kołobrzeg razem wzięte, o charakterze typowo turystycznym, nie przywiązuje do tych kwestii wystarczającego zaangażowania.

W pierwszej kolejności wskazać należy że nie ma prowadzonych stałych, strukturalnych działań zmierzających do renowacji zabytków. Stan elewacji budynków w centrum miasta jest zły, a miasto oceniane jest jako zaniedbane. Niezbędne zdają się pilne działania dotyczące przeprowadzenia remontów elewacji zabytków, które są w posiadaniu gminy, jak również nieruchomości prywatnych. Gmina powinna stworzyć wachlarz instrumentów, które ułatwią przeprowadzenie renowacji. Chodzi m. in. o system dotacji dla właścicieli nieruchomości, współfinansowania remontów, czy też konkursów na najlepiej wykonaną renowację i przyznawanie nagród pieniężnych. W tym zakresie należy wzorować się na znanych, dobrych przykładach, choćby ze Szczecina. Wszystko to aby pobudzić prywatnych właścicieli do większej dbałości o estetykę.

Oczywiście do takich działań niezbędne są znaczne środki, jednak należy sięgać po dofinansowanie zewnętrzne, a celem powinno być remontowanie przynajmniej kilku elewacji rocznie. Bez stałej corocznej dbałości o stan zabytków, nie dokonamy znaczących postępów.

W tym zakresie Burmistrz powinien dokonać przeglądu regulacji prawnych i złożyć radzie gminy niezbędne propozycje zmian przepisów prawa, dla przykładu należy rozważyć rozszerzenie uchwały nr X/91/07 o zabytki rejestrowe gminne.

Ponadto niezbędne jest w najbliższym czasie opracowanie koncepcji remontu Rynku wokół ratusza. Chodzi o kompleksowe prace obejmujące centrum miasta. Przypomnieć należy że już niedługo zmieni się charakter miasta, w związku z budową obwodnicy. Działania te połączone powinny być z reorganizacją ruchu pojazdów (zamknięcie niektórych ulic), stworzenie nowej przestrzeni miejskiej. Zmiany nie muszą być wcale rewolucyjne, poprzedzone powinny być konsultacjami społecznymi, a także można sięgnąć choćby po prototypowanie, tak aby zaproponowane zmiany były adekwatne do potrzeb mieszkańców. Ambicją władz miejskich powinna być zmiana oblicza centrum miasta i jego charakteru. W tym celu należy ogłosić międzynarodowy konkurs, który wyłoniłby ciekawe, odważne koncepcje. W centrum miasta powinno znajdować się fontanna, ciąg wodny, ewentualnie ciekawy pomnik. Chodzi też o to, aby powstał odważny deptak, przestrzeń do spotkań, spędzania wolnego czasu.

Jeśli chodzi o ocenę działań w zakresie poszczególnych zabytków, komisja wskazuje:

1. Jeśli chodzi o Pałac, w którym mieści się Trzebiatowski Ośrodek Kultury, należy kontynuować działania remontowo-konserwatorskie, jednak zasadne jest również przemyślenie sposobu pobudzenia jednostki, a także większego wykorzystania posiadanych obiektów do organizacji kultury.
2. Budynek domu handlowego przy ul. Witosa 7 – niezbędne są odważne działania. Samo wystawianie obiektu na kolejne licytacje, (a było ich 26!) niczego nie załatwi. Wspomnieć należy że z informacji przekazanych przez Burmistrza oraz przedstawicielki konserwatora zabytków – wynika, że nie przeprowadzono podstawowych badań fundamentów i tak naprawdę stan budynku nie jest znany. Niezbędne jest pilne przeprowadzenie tych prac. Dopiero szczegółowa wiedza w tym zakresie pozwoli na ocenę, jaki zakres prac jest niezbędny do odtworzenia substancji obiektu i jakie są koszty ewentualnego remontu. Okazać się może że bonifikata wynosząca ostatnio 80 % jest nieuzasadniona. Tak czy inaczej w związku z brakiem zainteresowania inwestorów obiektów, Gmina powinna podjąć działania zmierzające do wyremontowania obiektu we własnym zakresie.
3. Młyn – Komisja nalega na przygotowanie ciekawej koncepcji obiektu – młyna połączonej z wypiekami pieczywa i innymi atrakcjami. Zauważalny jest duży potencjał obiektu, koncepcje należy poważnie przemyśleć i przeprowadzić szerokie konsultacje w tym zakresie. Obiekt ten może stać się jednym z symboli miasta. Na koniec należy pamiętać, aby rozliczyć poprzedniego posiadacza budynku ze stanu w jakim przekazał nieruchomość Gminie.
4. Dom Kultury – zdaniem komisji należy zastanowić się nad koncepcją budynku, sposobem jego wykorzystania, oczywiście po zakończeniu procedury zmiany zakresu ochrony konserwatorskiej. Na chwilę obecną można już planować i przygotowywać prace remontowe elewacji zewnętrznej i części obiektu, które z pewnością zostaną objęte w dalszym ciągu ochroną konserwatorską. W najbliższym czasie należałoby chociażby wyremontować elewację zewnętrzną i doprowadzić do zlikwidowania szpecącego daszka nad przejściem dla pieszych.
5. Należy opracować koncepcje remontu kościoła Św. Ducha. Jest tu dość specyficzna sytuacja, gdyż wspólnota parafialna jest już dość nieliczna. Gmina nie powinna jednak zapominać o tym obiekcie, albowiem ma on duży potencjał – należy przypomnieć, że miał w nim miejsce sejm podczas którego podjęto decyzję o przejściu Pomorza na protestantyzm. Należy wspomóc wspólnotę prawosławnych, tak aby obiekt został odrestaurowany. Z uwagi na fakt historyczny podany powyżej, zasadne wydaje się pozyskanie zewnętrznego dofinansowania, w tym od strony niemieckiej.
6. Należy podjąć działania zmierzające do pobudzenia właściciela nieruchomości położonej obok kościoła do zbudowania obiektu. Przypomnieć należy że stan obecny nie dość że estetycznie jest nie do zaakceptowania, to jeszcze niewykorzystana jest duża przestrzeń. Nowoczesny obiekt, wkomponowany w obiekty sąsiednie, z pewnością podniesie atrakcyjność turystyczną miasta.

Należy pamiętać również o kolejnym zabytku Parku Królewski Gaj – w ocenie komisji niezrozumiałą jest brak działań zmierzających do stworzenia atrakcyjnego parku miejskiego właśnie w tym wyjątkowym miejscu. Przypomnieć należy że powstała duża organizacja społeczna broniąca obiektu przed zniszczeniem podczas planowania obwodnicy miejskiej. Potencjał społeczny nie został w tym zakresie wykorzystany. Sam obiekt nie jest remontowany. Jego stan ulega wręcz pogorszeniu. W strukturze miejskiej brakuje przestrzeni parkowych. A jedyny obiekt wpisany do rejestru jest w złym stanie. Zaskakujący jest również plan wydzielenia i sprzedaży działek znajdujących się nieopodal parku. Nie licuje to z koncepcją i charakterem miasta.

Jeśli chodzi o działania Burmistrza zmierzające do pozyskania tytułu Pomnik Historii należy uznać za znikome i niewystarczające. Należy pilnie uaktualnić sam wniosek. Skoro pochodzi on z 2011 r., (a jak twierdzi

IV. Uwagi przedstawicieli jednostek kontrolowanych

(podpis kierownika kontrolowanego podmiotu, data)

(podpisy kontrolujących)

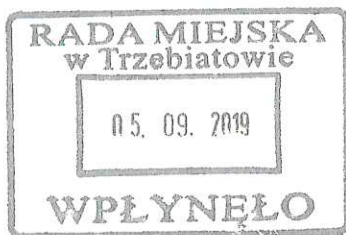
(podpis Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej)

1. Przewodniczący Rady Miejskiej,
2. Burmistrz Trzebiatowa,
3. Kierownik jednostki kontrolowanej,
4. a/a

Trzebiatów, dnia 04 września 2019 r.

02.0012.3.2019

**Stanowisko Burmistrza Trzebiatowa
do Protokołu Kontroli Komisji Rewizyjnej
Rady Miejskiej w Trzebiatowie
z dnia 28 sierpnia 2019 r.**

Dotyczy: Kontroli stanu zabytków w Trzebiatowie, ze szczególnym uwzględnieniem wpisania Trzebiatowa do Rejestru „Pomnik Historii”.

Jak wspomniano w Protokole (II. Przebieg oraz wyniki czynności kontrolnych), Komisja; dokonując czynności kontrolnych; opierała się na pisemnej Informacji Burmistrza Trzebiatowa z dnia 9 lipca 2019 r., przygotowanej na podstawie zagadnień Przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, zgłoszonych pisemnie do Burmistrza.

Z tej części Protokołu dowiadujemy się, że ZBK Trzebiatów sp. z o.o. prowadzi prace remontowe i naprawcze obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków, wg wytycznych Zachodniopomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Szczecinie. W Protokole czytamy również, że w sprawie ubiegania się przez Gminę o uznanie Trzebiatowa – Miastem Pomnikiem Historii, w Urzędzie sporządzono i wysłano dwa pisma oraz prowadzono rozmowy telefoniczne z Narodowym Instytutem Dziedzictwa w Warszawie.

W III. części Protokołu (Wnioski kontrolne – propozycje co do sposobu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli), Komisja stwierdza, że:

Burmistrz niewystarczająco dba o stan zabytków w Trzebiatowie oraz, że należałoby zintensyfikować działania zmierzające do uzyskania tytułu „Miasto Pomnik Historii”.

- Nie zgadzam się z przypisywaniem tylko Burmistrzowi odpowiedzialności za stan zabytków (z Protokołu nie wynika, czy wszystkich, czy tylko niektórych) w Trzebiatowie. Burmistrz może odpowiadać za realizację określonych zadań, wynikających z uchwalonych przez Radę Miejską planów, programów i strategii lub stanowisk Rady i tylko w ramach przydzielonych na te cele środków w budżecie.

- Sam chciałbym, aby Dom Kultury tak jak kiedyś, dotychczas służył mieszkańcom, aby Baltona żyła swoim życiem i cieszyła oko, aby Młyn w Trzebiatowie odzyskał dawny blask i mógł być naszą chlubą. Chciałbym, że nasz Pałac doczekał się w końcu normalnego remontu i Kościół św. Ducha i inne kościoły też !

- Chciałbym, żeby mury obronne zostały wyremontowane i most z delfinami, ale też chciałbym, żeby Spichlerz nie straszył swoim wyglądem, żeby wszystkie kamienice w mieście wyglądały tak, jak powinny wyglądać. Ale niestety, nie wszystkie nasze zabytki mają takie szczęście do właścicieli, jak np. Elektrownia Wodna w Trzebiatowie.

W Protokole czytamy, że Kołobrzeg i Koszalin razem wzięte, nie mają tylu zabytków, co Trzebiatów. To prawda ! – To jest nasze bogactwo, ale też potężny balast ! – Bo budżet Trzebiatowa nie jest niestety sumą budżetów Kołobrzegu i Koszalina !

Nasze zabytki są też dziedzictwem naszej narodowej kultury i choćby z tego względu powinniśmy być wspomagani przez instytucje zewnętrzne. – Czy tak jest ? – Niestety, nie !

Konserwator zabytków tylko wydaje zalecenia. Żeby je zrealizować trzeba by dysponować milionami. A pomoc ? - 15 tys. zł na dokumentację remontu budynku Młyna, wartą ok. 100 tys. zł.

Rozumiem, że ta instytucja też nie dysponuje nie wiadomo jakim budżetem, ale moglibyśmy chociaż oczekiwać większej pomocy w uzyskaniu wpisu Trzebiatowa jako Miasta Pomnika Historii.

O tym też mówiłem podczas posiedzenia Komisji Rewizyjnej.

Komisja w Protokole podnosi, że z powodu braku stałych działań strukturalnych (cokolwiek miałyby to znaczyć) zmierzających do renowacji zabytków, stan elewacji budynków w centrum miasta jest zły, a nasze miasto oceniane jest jako zaniedbane. Dalej padają propozycje rozwiązań:

- gminny system motywowania właścicieli zabytków do dbałości o nie,
- konkursy - w tym międzynarodowy - na projekty zagospodarowania przestrzeni publicznych np. Rynku wokół Ratusza.

Są też zalecenia co do konkretnych działań w stosunku do wybranych pięciu zabytków:

- Pałacu – z „przemyśleniem sposobu pobudzenia jednostki” - chodzi o TOK,
- Baltony - wskazując na odważne działania i potrzebę badań fundamentów – na podstawie Ekspertyzy Technicznej z maja 2019 r. ,
- Młyna – tu po zauważeniu „dużego potencjału obiektu”, zaleca się Burmistrzowi bardzo konkretne rozwiązania nacechowane jednak dość nieostrymi sformułowaniami takimi jak: „ciekawa koncepcja”, aby później jednak poddać to „szerokim konsultacjom”,
- Domu Kultury – Komisja twierdzi, że można już planować prace remontowe elewacji zewnętrznej i części obiektu pomimo, że wkrótce zapadnie decyzja Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie wykreślenia obiektu z Rejestru Zabytków lub złagodzenia wymagań konserwatorskich,
- Kościoła Św. Ducha – obiektu należącego do parafii prawosławnej – tu Komisja zaleca pomoc parafii w trosce o zabytek poprzez opracowanie koncepcji remontu, choć parafia o taką pomoc nie prosiła.

W Protokole pojawił się także wątek Parku Królewski Gaj. Komisja nie rozumie braku prac remontowych oraz stworzenia tam atrakcyjnego miejsca. Skrytykowano także pomysł sprzedaży dziewięciu działek przy ul. Leśnej w okolicach parku, chociaż ani w pisemnej informacji Burmistrza, ani w trakcie obrad Komisji nie było o tym mowy.

W dalszej części Protokołu zawarto konkretne i daleko idące wskazania dla Burmistrza w sprawie wniosku o wpisanie naszych zabytków na listę Miasto – Pomnik Historii. Komisja krytykuje Burmistrza za to, że przez tyle lat (pierwszy wniosek pochodzi z 2011 roku, a obecny Burmistrz pełni funkcję od maja 2016 roku) nie był z wizytą w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Wskazano również od kogo należałoby otrzymać referencje popierające nasz wniosek.

Słowem wydaje się, że materiał informacyjny, przygotowany przez Burmistrza na życzenie Pana Przewodniczącego, nie do końca był podstawą do przeprowadzenia kontroli i sporządzenia tego Protokołu. Znajdujemy tu dużo "twórczości własnej" Członków Komisji, a bardzo mało odniesienia do faktów.

Podsumowując:

§ 78 Statutu Gminy Trzebiatów brzmi:

„§78.

1. Z przebiegu kontroli Komisja Rewizyjna sporządza w terminie 7 dni od daty jej zakończenia protokół pokontrolny, obejmujący:
  - 1) nazwę i adres kontrolowanej jednostki;
  - 2) imię i nazwisko kontrolującego (kontrolujących);
  - 3) daty rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych;
  - 4) określenie przedmiotowego zakresu kontroli i okresu objętego kontrolą;
  - 5) imię i nazwisko kierownika kontrolowanej jednostki;
  - 6) **przebieg i wynik czynności kontrolnych, a w szczególności wnioski kontroli wskazujące na nieprawidłowości w działalności kontrolowanego podmiotu oraz wskazanie dowodów potwierdzających ustalenia zawarte w protokole;**
  - 7) datę i miejsce podpisania protokołu;
  - 8) podpis przewodniczącego Komisji Rewizyjnej, członków zespołu kontrolującego i kierownika kontrolowanej jednostki lub notatkę o odmowie podpisania protokołu z podaniem przyczyn odmowy.
2. Protokół pokontrolny może także zawierać wnioski oraz propozycje, co do sposobu usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w wyniku kontroli.”

W związku z treścią Protokołu i jednoznacznego w nim stwierdzenia:

„Komisja Rewizyjna ocenia jako niewystarczające działania Burmistrza Trzebiatowa dotyczące dbałości o stan zabytków w Trzebiatowie, ponadto nalega na zwiększenie działań zmierzających do uzyskania przez Trzebiatów tytułu Pomnik Historii” , przy jednoczesnym braku wskazań dowodów nieprawidłowości, odmawiam podpisania Protokołu i proszę Radę Miejską o jego odrzucenie w przedstawionej treści.

BURMISTRZ
TRZEBIATOWA

Józef Domański